

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (XIII) voor het jaar 2012

Nr. 194

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2012

Tijdens het algemeen overleg Landbouw- en Visserijraad op 13 juni jl. heb ik u toegezegd een brief te sturen over de uitvoering van het amendement Jacobi/Koopmans over een subsidieregeling voor schaapskuddes met bijzondere rassen. Door middel van deze brief voldoe ik aan deze toezegging. Bovendien reageer ik hierbij op de aangenomen motie Jacobi/Koopmans (TK 21 501-32, nr. 617) die is ingediend tijdens het verslag algemeen overleg Landbouw- en Visserijraad op 14 juni jl. De motie verzoekt de regering voor 1 juli 2012 uitvoering te geven aan de financieringsregeling schaapskuddes. Ten slotte ga ik in deze brief in op uw eerdere verzoek d.d. 30 mei jl. om meer informatie over de staatssteunaspecten van de beoogde regeling voor schaapskuddes, afgezet tegen een bericht over steun van € 100 mln. van Frankrijk voor vernieuwing aan een zuivelfabriek.

Het amendement Jacobi/Koopmans (TK 33 000 XIII, nr. 140) beoogt € 640 000,- vrij te maken voor een eenduidige, eenvoudige regeling voor schaapskuddes met bijzondere rassen. In mijn brief van 15 mei jl. (TK 33 000 XIII, nr. 185) heb ik u geïnformeerd over de uitvoering van dit amendement. Ik heb u hierbij onder andere gewezen op de staatssteunaspecten die bij de beoogde subsidieregeling aan de orde zijn en de interpretatie van het begrip «bijzondere» rassen als zeldzame rassen.

Contouren van de regeling

De regeling, die ik voor ogen heb, zal mogelijk maken dat subsidie wordt verleend voor het houden van schaapskuddes. De subsidie is alleen bedoeld voor gescheperde schaapskuddes (rondtrekkende kudde, gehoed door een herder met één of meer honden) bestaande uit zeldzame schapenrassen. Als zeldzame schapenrassen worden aangewezen het

Kempisch heideschaap, het Drents heideschaap, de Schoonebeeker, het Veluws heideschaap en het Mergellandschaap.

Deze soorten worden door de Stichting zeldzame huisdierrassen aangemerkt als zeldzame rassen. De aanvrager zal worden gevraagd om een begrazingsplan in te dienen, zodat duidelijk is hoe groot de kudde is en waar en wanneer de kudde zal rondtrekken.

Het doel van de subsidie is ondersteuning van de exploitatie van deze kuddes ten behoeve van de instandhouding van de zeldzame schapenrassen en het behoud van cultuurhistorisch erfgoed.

De hoogte van het subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal schaapskuddes dat in aanmerking komt voor de subsidie en waarvoor daadwerkelijk subsidie wordt aangevraagd.

Op 27 juni zijn de contouren van de beoogde regeling besproken met vertegenwoordigers van schaapskuddes. Tijdens deze bijeenkomst hebben de aanwezigen suggesties gedaan ter bevordering van de uitvoerbaarheid van de beoogde subsidieregeling, zoals over het minimum aantal dieren van een kudde, het minimum aantal dagen per jaar dat de kudde gehoed moet worden en de vereisten voor het begrazingsplan.

In deze bijeenkomst kwam ook naar voren dat het in het amendement gereserveerde bedrag van € 640 000,00 mogelijk onvoldoende is om alle aanvragen te kunnen honoreren tot het volle bedrag dat in de toelichting van het amendement wordt genoemd (€ 18 000–€ 28 000 per kudde). Dat betekent dat, met een evenredige verdeling van de beschikbare middelen over de toegekende aanvragen, het bedrag per kudde lager zal kunnen uitvallen of dat, in geval van loting, niet iedere aanvraag gehonoreerd kan worden.

Ik zal de regeling kort na de zomer publiceren en openstellen. Over het moment waarop tot betaling kan worden overgegaan, kan ik u nog geen uitsluitel geven. Dat heeft voor een belangrijk deel te maken met de aanmelding van de regeling bij de Europese Commissie vanwege staatssteun.

Staatssteunaspecten

Het houden van schaapskuddes door boeren en/of herders is volgens de regels van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de Europese staatssteunkaders een economische activiteit in de landbouwsector. Het op enigerlei wijze door een overheid subsidiëren van een dergelijke economische activiteiten – in dit geval het houden van schapen en schaapskuddes – is een vorm van staatssteun.

Het Europese uitgangspunt is dat het verstrekken van staatssteun verboden is. Op die manier wordt het verstoren van de interne markt en het doorkruisen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid voorkomen. Alleen onder heel specifieke voorwaarden, die door de Europese Commissie zijn vastgelegd, kan het verstrekken van staatssteun plaatsvinden.

Staatssteun kan als verenigbare steun worden aangemerkt op grond van hetzij een toepasselijke vrijstellingsverordening, hetzij een expliciete goedkeuring door de Europese Commissie.

Een subsidieregeling voor schaapskuddes, zoals het amendement beoogt, valt niet onder een vrijstellingsverordening.

Voor het verlenen van expliciete goedkeuring is het noodzakelijk dat de subsidiëring gericht is op bijvoorbeeld het realiseren van bijzondere natuur- en landschapswaarden, het bevorderen van biodiversiteit of het instandhouden van cultureel erfgoed.

Ik ben van mening dat de beoogde subsidieregeling, met als doel het instandhouden van schaapskuddes met zeldzame, weinig productieve rassen, vanuit het perspectief van vooral cultuurhistorie en agrobiodiversiteit, voldoet aan de voorwaarden waarvoor de Europese Commissie een expliciete goedkeuring kan geven.

Daarvoor is het wel noodzakelijk dat de subsidieregeling voorafgaand aan het uitkeren van subsidies ter goedkeuring aan de Europese Commissie wordt voorgelegd en wordt goedgekeurd.

Het verkrijgen van deze goedkeuring is in het belang van zowel de overheid als de eigenaren van de schaapskuddes. Zonder de voorafgaande goedkeuring door de Europese Commissie lopen de eigenaren van de schaapskuddes het risico dat de Europese Commissie of de rechter een terugvordering oplegt. In dat geval moet de eigenaar van de schaapskudde de ontvangen subsidie met rente terugbetalen.

De subsidieregeling zal in werking treden voorafgaand aan goedkeuring door de Europese Commissie. De subsidie kan dan wel worden vastgesteld, maar onder de opschortende voorwaarde dat niet eerder zal worden uitgekeerd dan nadat de Europese Commissie heeft goedgekeurd. Uitbetaling zonder expliciete goedkeuring door de Europese Commissie is in ieder geval in strijd met de Europese staatssteunkaders.

Vernieuwing zuivelfabriek Frankrijk

Ten aanzien van het bericht over steun van Frankrijk voor vernieuwing aan een zuivelfabriek kan ik u het volgende melden. De staatssteunkaders gelden voor alle lidstaten van de Europese Unie, dus ook voor Frankrijk. Ik spreek geen oordeel uit over de wijze waarop Frankrijk in dit concrete geval de staatssteunkaders toepast. Gelet op de omvang van de ondersteuning ga ik er echter vanuit dat deze investeringssubsidie expliciet aan de Europese Commissie ter goedkeuring is of zal worden voorgelegd.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker